

Súd: Okresný súd Bratislava V
Spisová značka: 20P/103/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1515210103
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Talašová
ECLI: ECLI:SK:OSBA5:2015:1515210103.1

Rozhodnutie

Okresný súd Bratislava V v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: I. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa rodičov - matka: Y. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., F. XX, zastúpená N.. C. Q., advokátom so sídlom U. 9, H. a otec: V.. I. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., H. 1, na návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd nariaďuje predbežné opatrenie, podľa ktorého je otec povinný prispievať na výživu maloletého dieťaťa: I. H., nar. XX.XX.XXXX, sumou 150 eur mesačne, ktorú je povinný platiť vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred k rukám matky počnúc dňom 01.05.2015.

odôvodnenie:

Návrhom zo dňa 29.04.2015, doručeným tunajšiemu súdu toho istého dňa, sa matka domáhala zverenia maloletého I. H., nar. XX.XX.XXXX do jej osobnej starostlivosti a otca navrhovala zaviazat' povinnosťou prispievať na výživu maloletého sumou 400 eur mesačne počnúc mesiacom máj 2015, žiadala tiež, aby jej otec uhradil spätné výživné na maloletého v celkovej výške 530 eur. Styk otca s maloletým navrhovala upraviť v rozsahu každú sobotu a každú nedeľu nepárneho týždňa v čase od 10.00 hod. do 19.00 hod. Zároveň sa domáhala nariadenia predbežného opatrenia, na základe ktorého by bol maloletý zverený do jej osobnej starostlivosti, otec by bol povinný prispievať na výživu maloletého sumou 300 eur mesačne a jeho styk s maloletým navrhovala upraviť každú sobotu a každú nedeľu nepárneho týždňa v čase od 10.00 hod. do 19.00 hod.

Uznesením zo dňa 30.04.2015 č.k. 20P 102/2015-17 tunajší súd vylúčil časť návrhu matky týkajúcu sa nariadenia predbežného opatrenia na samostatné konanie, ktoré vedie pod sp. zn. 20P 103/2015.

Ako dôvod podania návrhu na nariadenie predbežného opatrenia matka uviedla, že s otcom dieťaťa nie sú manželia, trvalo ani nežili súvislý čas v spoločnej domácnosti, cca od marca 2015 nie sú v partnerskom vzťahu. O úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému doteraz súd nerozhodoval. Maloletý je v starostlivosti matky, od narodenia maloletého otec na jeho výživu prispieval. Keďže otec na syna prispieval rôznymi sumami, rodičia sa dohodli na výške výživného 300 eur mesačne, hoci životná úroveň otca by umožňovala platiť i vyššie výživné, na základe čoho by sa maloletému mohla poskytovať vyššia starostlivosť ako napr. návštevy krúžkov, o ktoré javí maloletý I. záujem. Bez zohľadnenia osobitných odmien otcov zárobok dosahuje cca 2 700 eur netto mesačne, je živnostníkom poskytujúcim IT služby pre exe, s.r.o. Od novembra 2014 do februára 2015 otec na výživu syna prispieval po 300 eur mesačne, v marci 2015 zaplatil 50 eur a v apríli 2015 len 20 eur. Je teda zrejmé, že je v jeho možnostiach a schopnostiach platiť výživné v dohodnutej výške, výživné uhradené za ostatné dva mesiace je v nedostatočnej výške a matka má obavu, či bude môcť zabezpečiť všetky potreby maloletého. Matka v návrhu uviedla, že s maloletým má bežné výdavky súvisiace so zabezpečením stravy, ošatenia, úhradou poplatkov v škôlke a za plávanie. Zvýšené náklady však má v súvislosti so zdravotným stavom dieťaťa, ktoré má alergiu na bielkovinu kravského mlieka a dlhodobu zníženú imunitu, čo vyžaduje výdaje na

lieky a vitamíny. Vyššia chorobnosť maloletého spôsobuje, že matka je s ním častejšie doma, čo sa prejavuje následne na jej nižšom príjme, keď pracuje ako účtovníčka.

Matka uviedla, že styk otca so synom sa uskutočňoval vždy na základe dohody medzi rodičmi, ale asi od marca 2015 sa správanie otca stáva nevypočítateľným, badať u neho časté výkyvy nálad, čo má negatívny vplyv na jeho styk s maloletým ako aj na samotného maloletého. Otec napríklad často uvádza, že zoberie syna zo škôlky bez toho, aby o tom matku vopred informoval, čo môže spôsobiť komplikácie a aj nepriaznivý stav pre dieťa, nakoľko toto netráva príliš veľa času s otcom a už vôbec nie súvisle. Preto vzniká obava, že pre náladovosť sa bude otec domáhať svojich rodičovských práv bez ohľadu na potreby dieťaťa a jeho režim. Styk otca s maloletým matka navrhuje upraviť každú sobotu a každú nedeľu nepárneho týždňa v čase od 10.00 hod. do 19.00 hod., ale keby mal otec záujem o širší styk s maloletým, napríklad počas letných prázdnin, je ochotná takýto návrh zvážiť a hľadať riešenie zodpovedajúce potrebám maloletého. Nateraz diskusia s otcom nie je racionálna.

K návrhu bola pripojená kópia rodného listu maloletého, posudku o dlhodobom nepriaznivom zdravotnom stave mal. I. zo dňa 16.08.2013 a 02.02.2015 a doklady o úhrade výživného zo strany otca realizované bankovými prevodmi za obdobie od 11/2014 do 04/2015.

Na tunajšom súde prebieha konanie na návrh matky o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému I. H., nar. XX.XX.XXXX pod spisovou značkou 20P 102/2015. V tejto veci súd doteraz nerozhodol.

Podľa § 102 ods. 1 veta prvá O.s.p. ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

O nariadení predbežného opatrenia inak platí i ust. § 74 O.s.p. a nesledujúce.

Podľa § 74 ods. 1 O.s.p. pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 75 ods. 6 O.s.p. súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez výsluchu účastníkov a bez nariadenia pojednávania.

Okrem iného predbežným opatrením môže súd uložiť účastníkovi (povinnosť), najmä aby platil výživné v nevyhnutnej miere (§ 76 ods. 1 písm. a)), alebo aby odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti; (§ 76 ods. 1 písm. b) O.s.p.).

Podľa § 75 ods. 1 O.s.p. predbežné opatrenie nariadi súd na návrh. Návrh nie je potrebný, ak ide o predbežné opatrenie na konanie, ktoré môže súd začať i bez návrhu.

Účelom inštitútu predbežného opatrenia je rýchla a dočasná úprava právnych pomerov účastníkov, ktorá však zásadne nemôže prejedikovať práva a záujmy účastníkov. V konaní o starostlivosti súdu o maloleté deti môže byť tiež nariadené predbežné opatrenie, avšak súd musí starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky.

Keďže predbežné opatrenie nie je konečným rozhodnutím, jeho nariadením navrhovateľ nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie nebezpečenstva hrozacej ujmy.

Cieľom predbežných opatrení v občianskom súdnom konaní, ktorým je provizórna (dočasná) úprava pomerov účastníkov konania s cieľom umožniť ničím nerušené rozhodovanie vo veci samej. Dočasné rozhodnutie môže slúžiť aj ako záruka efektívnosti budúceho núteného výkonu súdneho rozhodnutia.

Takéto rozhodnutie je dočasné, nie je rozhodnutím vo veci samej, obmedzuje sa na dosiahnutie len predbežných účinkov, neprejudikuje výsledok konania pred súdom. Zásahy a dôsledky predbežného opatrenia, pokiaľ ide o právne postavenie dotknutých osôb, sa musia minimalizovať so zreteľom na jeho zabezpečovací charakter. Preto predbežné opatrenie v zásade nemôže obsahovať výrok, ktorý by sa rovnal výroku vo veci samej.

Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Predbežné opatrenie súd vydá vtedy, ak má preukázané, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad, t. j. keď je priamo ohrozená jeho výživa alebo keď musí byť okamžite vyňaté z doterajšieho výchovného prostredia, prípadne, ak ide o iné dôležité záujmy.

Nariadenie predbežného opatrenia je podľa zákonných predpokladov uvedených v Občianskom súdnom poriadku prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, že tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, že táto dočasná úprava je potrebná, že sa v právnych vzťahoch medzi účastníkmi nevytvorí nenávratný stav a že sa neprimeraným spôsobom nezasahuje do právnych vzťahov účastníkov a že účastník nie je obmedzený spôsobom neprimeraným povahe veci.

Pokiaľ ide o skupinu predbežných opatrení, ktorých účelom je dočasná úprava právnych pomerov účastníkov, táto má opodstatnenie len vtedy, ak je potreba upraviť pred rozhodnutím vo veci samej právne (nie faktické) pomery účastníkov.

Základným predpokladom prípustnosti a dôvodnosti predbežného opatrenia je teda tvrdenie a osvedčenie existencie právneho vzťahu medzi účastníkmi konania a nevyhnutnosť dočasnej úpravy právnych vzťahov medzi nimi. Predbežné opatrenie plní funkciu prostriedku regulujúceho právne vzťahy na obdobie po jeho vydaní, a má preto výrazný preventívny zmysel i účinok, ktorý v naliehavých prípadoch môže zamedziť i vzniku škody alebo inej ujmy, a ak k nej došlo, predbežným opatrením je možné zabrániť jej rozširovaniu. Nariadenie predbežného opatrenia vo všeobecnosti teda predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku), a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy pomerov by bolo právo niektorého z účastníkov ohrozené. V každom prípade je však potrebné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana ako aj osvedčenie, že je tu nebezpečie bezprostredne hroziacej ujmy.

Predbežné opatrenie je procesným inštitútom, ktorý umožňuje poskytnúť ochranu porušeným alebo ohrozeným subjektívnym právam do toho času, kým sa definitívne nerozhodne o veci samej. Pred nariadením predbežného opatrenia nemusí byť nárok dokázaný, musí byť aspoň osvedčený. Osvedčenie (na rozdiel od dokázania) znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti). Pri ich zisťovaní nemusí dbať na všetky formality, ako je to pri dokazovaní; postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvýš pravdepodobná. Pri nariadení predbežného opatrenia teda súd poskytne oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabraňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležite zistený, a teda, že subjektívne právo ani jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné. Dočasnou úpravou urobenou vo forme predbežného opatrenia sa preto neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi. Znamená to, že obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný a môže rozhodnúť inak.

Každé rozhodnutie súdu teda aj predbežné opatrenie musí vychádzať z pomerov a okolností, ktoré existujú v čase rozhodovania (§ 154 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 2 OSP).

V danom prípade mal súd za to, že na nariadenie navrhovaného predbežného opatrenia podmienky splnené boli len čiastočne.

Z návrhu matky vyplýva, že rodičia maloletého nie sú manželia, nežijú v spoločnej domácnosti, starostlivosť o maloletého zabezpečuje matka. Je teda zrejmé, že maloletý je fakticky v osobnej starostlivosti matky, preto nie je potrebné tento stav právne upravovať, pretože by sa tak prejudikovalo

rozhodnutie vo veci samej. Súd nemá žiadnu vedomosť o tom, že by v jej starostlivosti o dieťa boli nedostatky alebo závary.

Čo sa týka časti návrhu na uloženie povinnosti otcovi prispievať na výživu maloletého je potrebné uviesť, že z dikcie citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že toto predbežné opatrenie je možné nariadiť bez zreteľa na to, o aké výživné ide, lebo je dôležité iba to, že sa uplatňuje nárok na výživné, ktorého právny dôvod spočíva v ustanoveniach Zákona o rodine. Aktívna a pasívna legitímácia oboch rodičov je nesporná, t.j. na nariadenie predbežného opatrenia stačí osvedčiť, že osoba povinná poskytovať výživné je rodičom, označeným otcom, a oprávnenou osobou je dieťa. V každom prípade v zmysle citovaných zákonných ustanovení ide o výživné v nevyhnutnej miere, z čoho vyplýva, že rozsah výživného v predbežnom opatrení sa zásadne odlišuje od jeho rozsahu v konečnom rozhodnutí, okrem prípadu, ak nevyhnutná miera je súčasne aj limitom schopností a možností povinného, výrok predbežného opatrenia nepredurčuje obsah meritórneho rozhodnutia a výživné v nevyhnutnej miere je určené len na uspokojovanie základných osobných (životných) potrieb oprávneného / ide o prežitie dieťaťa / a nie je rozhodujúce, že povinný je schopný platiť aj vyššie dávky výživného.

Súd mal za to, že boli splnené podmienky na nariadenie predbežného opatrenia v časti návrhu týkajúceho sa uloženia povinnosti otcovi platiť na maloletého výživné, keď mal za to, že vzhľadom na okolnosti prípadu je ohrozená výživa maloletého dieťaťa bez uloženia povinnosti otcovi platiť na jeho výživu v rozsahu zodpovedajúcom v nevyhnutnej miere, nakoľko otec za posledné dva mesiace na syna neplatil vo výške zodpovedajúcej výživnému v nevyhnutnej miere.

Matka v návrhu uviedla, že príjem otca činí cca 2 700 eur netto mesačne, svoj príjem nevyčíslila. Neosvedčila žiadnym spôsobom náklady dieťaťa. Keďže v konaní o nariadenie predbežného opatrenia súd dokazovanie nevykonáva, ale pri rozhodovaní vychádza len z okolností uvedených v návrhu, súd predbežným opatrením uložil otcovi povinnosť platiť výživné na maloletého v sume 150 eur mesačne s prihliadnutím na osvedčený dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav maloletého, ale aj na to, že aj matka má k maloletému vyživovaciu povinnosť, ktorú vzhľadom na vek dieťaťa už v celom rozsahu neplní len svojou osobnou starostlivosťou o dieťa. Predbežným opatrením totiž môže súd nariadiť povinnému platiť výživné v nevyhnutnej miere. Takéto výživné je určené na zabezpečenie len tých najzákladnejších potrieb dieťaťa nevyhnutných na jeho prežitie. V konaní vo veci samej súd vykoná potrebné dokazovanie s cieľom zistiť odôvodnené potreby maloletého a majetkové pomery otca, jeho možnosti a schopnosti, a až na základe zistených skutočností rozhodne vo veci samej.

Jedným z prostriedkov zabezpečenia čiastočnej spoluúčasti rodiča, ktorý nežije s dieťaťom v spoločnej domácnosti, na výchove maloletého dieťaťa a udržiavanie citového puta, je osobný styk rodiča a maloletého dieťaťa. Matka v svojom návrhu žiada upraviť styk otca s maloletým dôvodiac, že sa styk realizoval na základe dohody rodičov, ale asi od marca 2015 je správanie otca nevypočítateľné, badať u neho časté výkyvy nálad, keď napríklad často uvádza, že zoberie syna zo škôlky bez toho, aby o tom matku vopred informoval, čo môže mať negatívny dopad na dieťa, ktoré so svojim otcom netrúva súvisle príliš veľa času. Je teda zrejmé, že matka otcovi v stretávaní sa s maloletým nebráni, momentálne však diskusia s otcom nie je racionálna. Súd dáva do pozornosti rodičom, že predbežné opatrenie nie je nástrojom na riešenie nezhôd rodičov týkajúcich sa rozsahu styku otca s maloletým. Predbežným opatrením upravuje súd styk rodiča, ktorý nežije v spoločnej domácnosti s dieťaťom len vtedy, ak sa styk nerealizuje, nakoľko rodič, ktorý má dieťa v osobnej starostlivosti tomu bráni, ak hrozí citové odcudzenie dieťaťa a tohoto rodiča. V danom prípade takéto ohrozenie dieťaťa súd nezistil, preto predbežným opatrením styk otca s maloletým neupravil. Matka žiada upraviť styk otca s maloletým predbežným opatrením v rovnakom rozsahu ako aj vo veci samej. Opakovane dáva súd do pozornosti, že predbežné opatrenie v zásade nemôže obsahovať výrok, ktorý by sa rovnal výroku vo veci samej. Vo veci samej súd upraví styk rodiča, ktorému nebude maloletý zverený do osobnej starostlivosti, s dieťaťom a to v závislosti na denný režim dieťaťa, vzdialenosť bydlísk rodičov, časový harmonogram rodičov a podobne. Aj na takéto rozhodnutie je nevyhnutné vykonať potrebné dokazovanie, ktoré prekračuje rámec predbežného opatrenia.

Obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí pritom byť záujem dieťaťa. Súd dáva do pozornosti obom rodičom aj zásady vyplývajúce z Dohovoru o právach dieťaťa, tvoriaceho súčasť nášho právneho poriadku, ktoré pri svojom rozhodovaní súd rovnako zohľadňoval. Dieťa na plný a harmonický rozvoj svojej osobnosti potrebuje lásku a porozumenie. Musí všade tam, kde je to možné, vyrastať v starostlivosti a pod

zodpovednosťou svojich rodičov, a v každom prípade v ovzduší náklonnosti a morálneho aj materiálneho bezpečia. Pre úplnosť súd zdôrazňuje, že každý z rodičov je povinný vychovávať dieťa v úcte k druhému rodičovi a pozitívne ho usmerňovať vo vzťahu k nemu. Je na oboch rodičoch, aby pre spoločné dieťa vytvorili prostredie, v ktorom sa cíti bezpečne, s istotou sa môže vyvíjať a najmä sa od každého z rodičov prirodzene učí ako od dôveryhodných modelov všetkému, čo bude v živote potrebovať, pričom popri matke má nezastupiteľnú úlohu aj mužský vzor. Každé dieťa potrebuje pre svoj zdravý vývin kooperatívny vzťah medzi svojimi rodičmi. Len rodičia sú zodpovední za to, aby následky ich vzájomných konfliktov neprenášali na dieťa a nepoužívali ho ako nástroj vzájomného boja.

Z vyššie uvedených dôvodov súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie je predbežne vykonateľné, lehota na plnenie plynie od jeho doručenia (§ 162 v spojení s § 167 ods. 2 OSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie cestou podpísaného súdu na Krajský súd v Bratislave do 15 dní odo dňa jeho písomného doručenia, písomne, trojmo alebo ústne do zápisnice.

Z písomne podaného odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a datované. V odvolaní sa má ďalej uviesť, proti ktorému rozhodnutiu, resp. výroku rozhodnutia smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť).

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Toto predbežné opatrenie zanikne, ak navrhovateľ nepodá v súdom určenej lehote návrh na začatie konania, resp. ak sa návrhu vo veci samej nevyhoví, alebo ak sa návrhu vo veci samej vyhoví po uplynutí 30 dní od vykonateľnosti rozhodnutia o veci (§ 77 ods. 1 písm. a) až c) O.s.p.).